

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

Deák István

(Székesfehérvár, 1926. május 11.)

*Az Amerikai Egyesült
Államokban él,
a Magyar Tudományos
Akadémia külső tagja*

István Deák was born in Székesfehérvár on 11 May 1926 into an assimilated Jewish family that had converted to Roman Catholicism.

His paternal grandfather was a highly respected patrician who had a large textile store on the main place of Székesfehérvár and his maternal great-grandfather (Májér Zipser) a reformed rabbi, who preached in Hungarian in the 19th century. His father was an engineer and served as officer of the Austro-Hungarian Monarchy in WWI. Theirs was a “privileged” family, who could survive the Holocaust, although he was in labour service for several months then – in 1944 – Béla Stollár helped him to hide.

He was educated at the Cistercian Gymnasium in Budapest and began

Deák István 1926. május 11-én született Székesfehérváron, római katolikus vallásra áttért, asszimilált zsidó családban.

Apai nagyapjának nagy textilereskedése volt Székesfehérvár központjában, a város köztisztviselőként álló polgára volt. Anyai dédnagyapja (Zipser Májér) tudós „reformált” rabbi volt, magyarul prédikált a XIX. században. Édesapja mérnök volt, az Osztrák-Magyar Monarchia tisztjeként szolgált az I. világháborúban. Családja kiváltságos helyzetben volt – sikerült túlélniük a Holocaustot, bár ő maga is hónapokig munkatáborban volt, majd 1944-ben Stollár Béla segítségével bujkált.

Középiskolai tanulmányait a budapesti Ciszterci Gimnáziumban végezte, 1945-ben

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

II. oldal

his university studies in 1945 at the Pázmány Péter University. His studies were disrupted by the war and postwar chaos, then the blue-ballot elections, the communist takeover made him to leave Hungary in 1948. He then studied history at the Sorbonne in Paris and worked as a journalist and librarian, for a while he worked for Camus' paper, the Combat. In 1951 he moved to Munich, and worked for Radio Free Europe in West Germany. From 1954 to 1956 he was a student of the Maryland University in Munich. Unable to gain residence in France, in September 1956, he settled in New York City. (He left before the Hungarian Revolution and is a conscious 48-er emigrant.) He studied modern European history at Columbia University under Fritz Stern in 1956-1960. He obtained his PhD in 1964 and spent the next 33 years – with some brief intermissions – teaching at Columbia. He was the Director of Columbia's Institute on East Central Europe between 1968 and 1979. Since his retirement in 1997 he has been teaching at Columbia University as a special lecturer. In 1999, 2002 and 2005 he was visiting professor at Stanford University. Now he is Seth Low Professor Emeritus at Columbia.

Professor Deák has written extensively on Eastern and Central European history and politics. His publications include *Weimar Germany's Left-wing Intellectuals* (1968); *The Lawful Revolution: Louis Kossuth and the Hungarians, 1848-1849* (1979);

a Pázmány Péter Tudományegyetemen folytatta tanulmányait, amelyeket a háború és a háborút követő zavaros időben meg kellett szakítania. A kékcédulás választások és a kommunista hatalomátvétel miatt 1948-ban elhagyta Magyarországot.

Történelmet tanult Párizsban a Sorbonne-on, emellett újságíróként és könyvtárosként dolgozott, többek között Camus lapjánál, a Combat-nál is. 1951-ben Münchenbe ment, a Szabad Európa Rádiónál dolgozott. 1954-től 1956-ig a müncheni Maryland Egyetem hallgatója volt. Miután Franciaországban nem kapott letelepedési engedélyt, 1956 szeptemberében New York Citybe költözött. (Az 1956-os forradalom előtt hagyta el Európát, a 48-as emigránsok csoportjához sorolja magát.) 1956-tól 1960-ig modern európai történelmet hallgatott a Columbia Egyetemen Fritz Sternnél. 1964-ben doktorált és a következő 33 évben – kisebb megszakításokkal – a Columbia Egyetemen oktatott. 1968 és 1979 között a Kelet-közép-európai Intézet igazgatója volt. 1997-ben nyugdíjba vonult, azóta is előadója a Columbia Egyetemnek.

1999-ben, 2002-ben és 2005-ben vendégprofesszor volt a Stanford Egyetemen. Jelenleg Seth Low professor emeritus a Columbia Egyetemen.

Deák professzor fő kutatási területe a kelet- és közép-európai történelem és politika. Fő művei többek között *Weimar Germany's Left-wing Intellectuals* (1968); *The Lawful Revolution: Louis Kossuth*

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

III. oldal

Beyond Nationalism: A Social and Political History of the Habsburg Officer Corps, 1848-1918 (1990); and Essays on Hitler's Europe (2001). He edited and partly wrote, together with Jan T. Gross and Tony Judit, The Politics of Retribution in Europe: World War II and Its Aftermath (2000). His most recent work is Europe on Trial. The Story of Collaboration, Resistance, and Retribution during World War II (2015). He has also written extensively for the New York Review of Books and other periodicals.

In the course of his career he received several awards among others the John S. Guggenheim fellowship in 1970, the Lionel Trilling Book Award in 1979, the Wayne S. Vuchinich Book Award in 1990. In 1999, he received the George Washington Award of the American Hungarian Foundation, in 2005 the Distinguished Contribution Award (World Automation Congress) and in 2006 the Middle Cross of the Hungarian Order of Merit. He was invited as a fellow to the Institute for Advanced Study at Princeton, N. J., Wilson Center in Washington, D. C., and the Institute for Human Sciences in Vienna, Austria. He is a founding member of the New York Hungarian Scientific Society. In 2005 he was elected honorary doctor of the Eötvös Loránd University. The István Deák Visiting Professorship in East Central European Studies at Columbia University pays tribute to the eminent historian István Deák and his distinguished

and the Hungarians, 1848-1849 (1979); Beyond Nationalism: A Social and Political History of the Habsburg Officer Corps, 1848-1918 (1990) és az Essays on Hitler's Europe (2001). Jan T. Gross-szal és Tony Judittal együtt szerkesztette és részben írta a The Politics of Retribution in Europe: World War II and Its Aftermath (2000) című kötetet. Legújabb munkája a Europe on Trial. The Story of Collaboration, Resistance, and Retribution during World War II (2015). Sok írása jelent meg a New York Review of Books-ban és más folyóiratokban.

Pályája során számos elismerésben részesült, többek között Guggenheim ösztöndíjban (1970), Lionel Trilling Könyvdíjban (1979), Wayne S. Vuchinich Könyvdíjban (1990).

1999-ben megkapta az Amerikai Magyar Alapítvány George Washington díját, 2005-ben a World Automation Congress kiváló teljesítményért adott díját, 2006-ban a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztjét. Tagja a Princeton Felsőfokú Tanulmányok Intézetének, a washingtoni N. J. Wilson Centernek, a bécsi Humántudományi Intézetnek. Alapító tagja a New York-i Magyar Tudományos Társaságnak. 2005-ben az ELTE díszdoktorává választották.

A Columbia Egyetem Kelet-közép-európai Intézete a Deák István vendég-professzúrával tiszteleg a kiváló történész, iskolateremtő tanár és kultúraszervező

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

IV. oldal

legacy of scholarship, teaching and cultural engagement. The Deák Chair brings distinguished scholars and teachers from East Central Europe to Columbia.

An extended profile – The Life and Career of Professor István Deák is available at <http://ecommons.library.cornell.edu/handle/1813/34132>. The interviews were conducted at Professor Deák's home in New York in 2009, 2010 and 2013.

In 1964 Professor Deák was able to visit Hungary for the first time since his departure, and thereafter he regularly attended academic conferences in Hungary and worked to re-establish links between American and Hungarian historians. In 1978 he was a member of the delegation that took back the Crown of Saint Steven. In 1990 he was elected external member of the Hungarian Academy of Sciences in the Section of Philosophy and Historical Sciences. He read his inaugural speech *Ellenállás, kollaboráció, megtorlás*.

Gondolatok a második világháború néhány kérdéséhez Európában on 14 April 1994.

életműve előtt. A Deák Chair segítségével kiváló kelet-közép-európai tudósok és oktatók érkeznek a Columbia Egyetemre. An extended profile – The Life and Career of Professor István Deák – meghallgatható (és részben olvasható) a <http://ecommons.library.cornell.edu/handle/1813/34132> honlapon. Az interjúk Deák István New York-i otthonában készültek 2009-ben, 2010-ben és 2013-ban.

Deák professzor 1964-ben térhetett először vissza Magyarországra. Azóta rendszeresen részt vesz magyarországi konferenciákon, sokat tett azért, hogy helyreálljanak a kapcsolatok a magyarországi és az amerikai történészek között. 1978-ban tagja volt a Szent Korona hazaszállítását kísérő küldöttségnek.

1990-ben a Magyar Tudományos Akadémia külső tagjává választották a Filozófiai és Történettudományok Osztályában. Székfoglaló előadását 1994. április 14-én tartotta *Ellenállás, kollaboráció, megtorlás*. *Gondolatok a második világháború néhány kérdéséhez Európában* címmel.

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

V. oldal

Contact

Columbia University
Department of History,
East Central European Center

NY 10027 New York,
420 West 118th Street

Home:
410 Riverside Drive, New York,
NY 10025
US

Tel.: +1 212 8540619
1 212 8654797

E-mail: id1@columbia.edu

Web: <http://www.columbia.edu/~id1/>

Kapcsolat

Columbia University
Department of History,
East Central European Center

NY 10027 New York,
420 West 118th Street

Home:
410 Riverside Drive, New York,
NY 10025
US

Telefon: +1 212 8540619
+1 212 8654797

E-mail: id1@columbia.edu

Honlap: <http://www.columbia.edu/~id1/>

